

de store Pengeinstitutter, i Livrenteanstalten eller Overformyndreriet, og som maa svare 4%, saaledes som han hidtil har maattet gøre. Saa slipper han dog billigere ved kun at skulle svare $3\frac{3}{4}\%$, og de, der have Prioriteter til Overformyndreriet til 4%, de sidde jo med dem, ikke alene for Livstid, men gennem Slægtled, hvad der altsaa her bliver Tilfældet med deres Prioriteter til Staten, og saa slippe de med at svare $3\frac{3}{4}\%$ i Stedet for 4 pCt. Naar den ærede Valer udtalte, at det var en daarlig Fornøjelse at sidde og svare $3\frac{3}{4}\%$, medens man kun fik $3\frac{1}{2}\%$ af de Obligationer, hvormed Staten indfrie Gælden, kan jeg ikke se, at der er noget Tab for vedkommende deri. Nu svares der for et $3\frac{1}{2}\%$ pCt.s Laan 4 pCt., han taber altsaa $\frac{1}{2}\%$ pCt. Det ærede Medlem sagde, at medens jeg viser, at Amortisationstiden bliver 79 Aar, saa vilde Gælden være tidligere afløst, hvis det var et Kreditforeningslaan. Nej, tværtimod, det kan der ikke være Tale om. Kreditforeningslaanene afløses kun tidligere, fordi der forud tages en meget betydelig Del af den Sum, som Laanet udgør, idet man straks tager $2\frac{1}{2}\%$ pCt. til Reservecapital. Men naar $2\frac{1}{2}\%$ pCt. er taget forud, vil det sige, at man i Virkeligheden saa at sige dermed har betalt hele Gælden — uden at der behøves at amortisere mere — i Løbet af 100 à 110 Aar, blot ved at svare $2\frac{1}{2}\%$ pCt. forud er Gælden amortiseret. Men det er en meget betydelig Byrde. Vil man endelig amortisere Gælden samtidig med, at Staten amortiserer for sig selv, kan man jo have den Fornøjelse at betale den resterende Kvartprocent ind i en Sparekasse, saa at Staten amortiserer til Fordel for sig samtidig med, at vedkommende amortiserer til Fordel for sig selv. Det er en betydelig Rentensættelse over hele Linien, baade paa første og anden Prioritet, der gives ved dette Lovforslag. Og lad os ogsaa huske paa en Ting: Hvorledes er det i det hele taget gaaet til, at Algerbruget er kommet i den Stilling, det er? Det er gaaet til paa den Maade, at i 70'erne blev Jordbruget tvunget til uden egen Skyld at ofre saa at sige Halvdelen af den Formue, Jordbrugerne havde staaende i Ejendommene. Den Gang efter Millionhistorien, efter den fransk-tyske Krig kom Krisen i Pengemarkedet oven paa den vilde Spekulation, og Følgen var, at Pengene bleve sagte op i de danske Landejendomme. Sparekasserne bleve stormede og stode paa Hælden til at gaa fallit. Sparekasselaanene i Ejendommene bleve derfor sagte op til Udbetaling, og Befolkningen, Landmanden, stod uden Midler til at faa Pengene, og maatte gaa til Kre-

ditforeningerne og tage Pengene med et Tab af 25 pCt. af hele Laanet. Og endnu i 80'erne stod det saaledes, at de maatte tage Pengene med et Tab af 10—11 pCt. paa de bedste Banter, og lad os erindre, hvorledes Regeringen den Gang stillede sig til det. Flere af vore solideste Sparekasser vare, som sagt, paa Hælden af Fallit, fordi Folk sagde deres Penge op, og Sparekasserne vare nødte til at inddrive Pengene og forlange deres Prioriteter udbetalt. Hidtil havde man troet, at Sparekasselaan stode uopsigelige gennem Slægtled, og nu skulde Landmændene skaffe Pengene. Sparekasserne krympede sig ved Opsigelsen og deraf følgende Kalamiteter og gif til den daværende Finansminister og kom med deres første Prioritetsobligationer i de danske Landejendomme og bad om Laan paa dem af Statskassen, som saa inde med Masser af kontante Midler; men der blev svaret Nej, og de bleve henvisne til at søge Laan hos Bankerne, som ingen Forpligtelse havde til at hjælpe. Men Bankerne sagde Nej: „Salg først de tgl. Obligationer, I have samlet sammen paa i mange Tider“. Og saa maatte Sparekasserne sælge dem til en Kurs, om jeg hukker ret, af noget over 80, og da de havde solgt dem, maatte de gaa til Bankerne og bede dem om Laan mod haandfaaet Pant i deres første Prioritetsobligationer, og de maatte laane til 7 à 8 pCt. for at skaffe Pengene. Det var Forholdene den Gang. Først lidt efter lidt have Forholdene konsolideret sig. Men hvem siger, at vi ikke kunne saa samme Forhold tilbage igen? Bedre er det altsaa, dersom vi stotte Landmændene og Ejendomsbesidderne, saaledes at der aldrig er Tale om at optage Prioriteter, men at de staa fast hos Staten. Det vil ikke være noget Tab i dette Øjeblik for nogen Landejendomsbesidder at ombytte sin første Prioritet, der nu er til 4 pCt., med en Prioritet, hvoraf der svares $3\frac{3}{4}\%$, hvoraf $\frac{1}{4}\%$ pCt. benyttes af Staten til Amortisation; der svares jo nu faktisk 4 pCt.; det vil altsaa ingenlunde være noget Tab for dem at udstede en Obligation til Staten og forrente den til $3\frac{3}{4}\%$ pCt. Det er altsaa for første Prioriteternes Vedkommende. For de sekundære Prioriteter bliver det det samme. Det foreslaas jo i Lovforslaget, at Laanene skulle indfris med Kasseobligationer, der svare en aarlig Rente af 3,66 pCt. Nu er det selvfølgelig, at naar disse Obligationer komme paa Markedet, afløse de efterhaanden alle andre Obligationer, og saa have vi det, som vi tidligere have villet naa ved en Hypotekbank, det kun at have en Slags Obligationer paa Markedet; deres